

[Stærmose.]

kan træffe en endelig Afgørelse i Interessekonflikter.

Hvis man hævder noget andet, saa gør man sig efter vor Mening skyldig i at handle ud fra gamle Forestillinger, der hører hjemme i en svunden liberal-kapitalistisk Tid, som ikke eksisterer mere, som vi ikke har levet i siden 1933.

Efter disse faa principielle Bemærkninger skal jeg om det foreliggende Lovforslag udtale, at vi i vor Gruppe er parate til at stemme for det. Der er, som det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen gjorde opmærksom paa, taget Stilling til det fra Arbejdernes Repræsentanter, og vi har Lov til som ved tidligere Tilfælde at gaa ud fra, at det Forslag, som af Organisationerne sendes ud til deres Medlemmer, er af en saadan Art, at det kan være rimeligt, at man her, naar Nødvendigheden byder det, gaar ind for dets Ophøjelse til Lov.

Det, der er væsentligt for os, det Hensyn, som maa tages, er Hensynet til den meget vigtige Produktionsgren, der berøres: Hensynet til den vigtige Afsætning og Levering til Udlandet; og det Hensyn er saa betydningsfuldt, at vi for vort Vedkommende mener, det er et Samfundshensyn, som man maa bøje sig for. Paa længere Sigt vil vi arbejde med disse Interessekonflikter ud fra den Indstilling, at vi ogsaa i Fremtiden er nødt til at indrette os paa et Samfund, hvor man fra Statens Side maa lede den økonomiske Politikaadan, at Indkomstfordelingen ikke er fri, men paavirket stærkt ved de Foranstaltninger, som fra Tid til anden bliver nødvendige. Derfor mener vi ogsaa, at man maa tage Mod til sig og med disse Fremtidsudsigter for Øje finde frem til at opbygge den Institution, der med Tillid fra alle Sider, med Tillid fra Organisationernes Side og med almindelig Tillid fra hele Samfundets Side kan træffe Afgørelse i Interessekonflikter.

Starcke: Regeringens Forslag om at ophøje Forligsmandens Forslag til Lov kommer til at berøre forskellige baade principielle og aktuelle Problemer. Rent principielt er jeg imidlertid ikke Tilhænger af, at Staten griber ind paa disse Omraader.

Det foreliggende Lovforslag betyder ganske vist ikke egentlig tvungen Voldgift, og vi er fra vor Side en lille Smule forsigtige med Hensyn til at give fri Bane for tvungen Voldgift, fordi det ikke er en ideel Maade at løse disse Konflikter paa. I en aktuel Situation erkender vi imidlertid, at tvungen Voldgift kan blive nødvendig under de

bestaaende Samfundsforhold; men det, som er det vanskelige ved den tvungne Voldgift, er dette, at den let kan aabne Vejen til den saakaldte Planøkonomi, hvor det, som den ærede forrige Taler sagde, jo var Staten, der skulde fastsætte Lønninger og Priser.

Det anser vi ikke Staten for at være kompetent til, fordi den er nødt til at gaa frem paa skematisk, bureaukratisk, autoritær Maade, og fordi den paa en Maade staar uansvarlig over for disse Problemer, idet det, naar Staten skønner forkert, er os andre, om jeg saa maa sige den jævne Befolkning, der maa betale Omkostningerne. Vi tror, at den eneste rigtige Planøkonomi er den, som føres af almindelige Mennesker selv, saa først kan den blive organisk og intelligent og ansvarlig. Hvis Staten gennem saadanne Indgreb danner Præcedens for, at den skal fastsætte Lønningerne i Konfliktsituationer, vil der før eller senere ogsaa blive fastlagt et Præcedens for, at Staten skal fastsætte Priserne. Saa er vi i Virkeligheden inde paa den Vej, der igen fører til Diktaturet, og det er noget, som efter vort Skøn afgjort er i Strid med nordisk liberalistisk Indstilling.

Paa den anden Side, saaledes som de bestaaende Samfundsforhold er, hvor en Lønkonflikt rammer livsvigtige Samfundsinteresser som f. Eks. Englandseksporten, maa man tage praktisk paa det. Der er noget urimeligt i, at et lille Flertal inden for en lille Gruppe skal kunne lamme meget store og vigtige Samfundsomraader, hvor Konflikten kommer til at gaa ud over fuldstændig sagesløse Mennesker, nemlig de almindelige Borgere, de almindelige Forbrugere. Tidligere har Landbruget selv prøvet at løse tilsvarende Konflikter, hvilket Landbruget i Øjeblikket er ude af Stand til, fordi det mangler Arbejdskraft, men naar Landbruget har saa stor Interesse i Opretholdelse af en, om jeg saa maa sige Funktionærstab inden for Slagterierne, var det dog værd at overveje fra Landbrugets Side, om man ikke kunde fastansætte disse Slagteriarbejdere, som jo er nødt til at have en ordentlig Træning og Uddannelse for at kunne udføre det Arbejde, de sættes til.

Der er i Dag blevet talt en hel Del om den frie Strejkeret. Fra vor Side anser vi den frie Strejkeret for at være en Menneskeret, men Spørgsmaalet faar en virkelig politisk og social Interesse, naar det bliver de store Organisationer, som kommer til at gribe ind i Arbejdskonflikterne. Disse store Organisationer faar nemlig ofte Karakter af Sammenrottelser, og hvor det kun drejer sig om smaa Omraader, hvor det ligesom er